

F S K

Verksamhetsberättelse 2020

Föreningens syfte

FSK arbetar för att på olika sätt tillvarata våra medlemmars intressen genom att:

- vara en opinionsbildande kraft när det gäller att försvara tidskrifternas särställning och genom lobbyarbetet för att förbättra deras villkor.
- föra medlemstidskrifters talan vid kontakter med myndigheter och organisationer, samt eftersträva rollen som remissinstans i för kulturtidskrifterna angelägna frågor.
- att bevaka medlemmarnas upphovsrättsliga intressen och vid behov agera som rådgivande part.
- att representera medlemstidskrifterna som kollektiv i internationella frågor.
- att främja svenska kulturtidskrifters spridning både som fysiska exemplar och i digital form.
- att utgöra en kunskapsbank kring allt som rör våra medlemmar och att sprida denna kunskap efter bästa förmåga.

FÖRENINGEN FÖR SVERIGES kulturtidskrifters (org. nr 897001-5882) främsta uppgift är att vara en gemensam röst för Sveriges kulturtidskrifter. Dessa tidskrifter är en viktig del av det demokratiska samtalet och idédebatten i vårt land. De är också en enorm kunskapsbank och mycket av det som skrivs i dem om kultur- och samhällsfrågor får starkt inflytande långt utanför de egna sidorna.

Vi arbetar för att synliggöra kulturtidskrifterna för en bredare målgrupp och i ett internationellt sammanhang. FSK tillvaratar tidskrifternas intressen på olika vis, bland annat genom kontakt med myndigheter och andra aktörer som påverkar den marknad vi alla verkar inom.

Vi har ett 90-tal medlemstidskrifter och de är av mycket varierande slag: allt från ekonomiskt relativt framgångsrika tidskrifter med förhållandevis höga upplagor till mindre och ämnesmässigt snävare tidskrifter som drivs helt av ideella krafter. Ändå har de många gemensamma intressen och problem. För oss är det självklart att värna om de mindre tidskrifterna – bland annat för att tillväxten av nya tidskrifter måste underlättas. Inget ämne är heller för litet för att grunda en tidskrift, det är så diskussionen utvecklas och kunskap skapas. Det är ofta också i tidskrifterna som nya skribenter skolas och etablerade kan utveckla sitt formspråk.

BEHOVET AV EN GEMENSAM RÖST och en samordnande kraft är stor, och behovet visar inga tendenser på att avta. Många fysiska tidskrifter brottas med sjunkande prenumerantantal och det gäller att gemensamt hitta nya vägar till läsare, inte minst digitala sådana. Digitala publiceringar och alla de möjligheter som följer med dem ställer också nya frågor kring tidskrifternas roller och former. Hur ska vi i framtiden exempelvis dra gränslinjen för vad en tidskrift egentligen är?

Troligen kommer det skrivna ordet alltid att vara grunden för det vi gör, men allt fler av våra medlemstidskrifter publicerar sig även genom rörliga bilder och ljud. Olika typer av kringverksamheter har också blivit allt vanligare för att få stabilitet och framåtrörelse i tidskrifternas verksamhet. Inom Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter diskuterar vi ständigt kring dessa frågor. Att samla erfarenheter, sprida dem och bevaka vår omvärld är en av våra viktigaste uppgifter.

Organisation

Antal medlemmar

Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter har under året organiserat ett nittiotal (88 vid årsskiftet) av landets kulturtidskrifter. Bland våra medlemmar finns merparten av landets kulturtidskrifter representerade, såväl de mer framgångsrika och uppmärksammade som mindre tidskrifter med små upplagor.

Den mest aktuella översikten över medlemmarna finns på föreningens hemsida: www.FSK.net samt på vår sajt: kulturtidskrifter.se.

Styrelse och kansli

Styrelsen bestod under verksamhetsåret 2020 av: Siri Reuterstrand, ordförande (Alba.nu), Anders Bräck, kassör (Pequod/Mediaverkstaden Skåne), Andreas Engström (Critical point/Kokpunkten), Jonas Gilbert (Arche) och Hannah Ohlén Järvinen (Fronesis/Kris och kritik).

Föreningsrevisor har under året varit Johan Lindgren, Fronesis, valberedningen består av styrelsen i samråd med våra medlemmar.

FSK HAR INGET FAST KONTOR, men har sin postadress och sitt säte på Södra Förstads-gatan i Malmö, där Mediaverkstaden Skåne och Tidskriftsbutiken också finns. Föreningens löpande arbete sköts av styrelsen.

ÅRET BLEV FÖR OSS, som för alla andra, ett mycket udda år. Vi hann hålla ett fysiskt möte i Malmö 24/1 och sedan ett antal digitala möten av vilka sex var protokollförda: 27/3, 5/6 (i anslutning till årsmötet), 11/6, 21/8, 4/11 och 27/11.

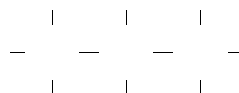
Styrelsen eller delar av den hade också ej protokollförda möten med representanter för Nätverkstan kulturtidskrifter kring olika aktiviteter, likaså med Tidskriftsverkstan (tidigare med tillägget i Väst) och Mediaverkstan i Malmö.

Kontinuerligt håller styrelsen fortlöpande kontakt via mail.

Vi hoppades in i det längsta på att kunna hålla ett ”fysiskt” årsmöte och avvaktade därför länge med det, men det hölls sedan digitalt 5/6.

KONTAKTEN MED MEDLEMMAR sköts i första hand via mail. Mail med olika typer av information och frågor har gått ut under året. Det kan t ex handla om påminnelser om ansökningstider för bidrag, information om mässor, en enkätundersökning, frågor till medlemmarna angående gemensamma angelägenheter etc.

Föreningen har två Facebooksidor och en egen sida på nätet under domänen www.fsk.net. FSK finns också på Twitter som [@kulturtidskrift](https://twitter.com/kulturtidskrift). Styrelsen har dessutom i sitt dagliga arbete på många olika sätt direktkontakt med medlemmar. Vi finns också tillgängliga via telefon och mejl.

Årets verksamhet

Samarbeten

Till våra rutiner hör regelbundna träffar med *Nätverkstan Kulturtidskrifter*.

Tidskriftsverkstan (i Väst) och *Mediaverkstaden Malmö* är även de självklara samarbets- och samtalspartners.

Vi har också ett ständigt pågående samarbete med *våra nordiska systerorganisationer* i Norge, Finland och Danmark.

FSK håller fortlöpande kontakt med *Sveriges tidskrifter*.

Vi har goda kontakter med *Journalistförbundet* som bland annat varit oss juridiskt behjälpliga. En av våra styrelsemedlemmar sitter även med i deras riksorganisation (Hannah).

Våra projekt – grundförutsättningarna

Som vanligt hade vi inför året *formulerat ett antal projekt* som vi sökte stöd för hos Kulturrådet. Vår ekonomi vilar tungt på de anslag vi kan få därifrån. Våra enda övriga inkomster är medlemsavgifter samt sponsring av kulturtidskriftspriset, från Samfundet De Nio. I en större övergripande ansökan angav vi följande delprojekt:

- Bok- & biblioteksmässan 2020
- Kulturtidskriftspriset 2020
- Sverige, en del av Norden – samarbetet som sker mellan de nordiska tidskriftsföreningarna inom ramen för Nordisk kulturtidskriftsförening och andra former av nätverkande. Nordiska kulturtidskriftspriset 2020
- Att undersöka hur ökade portokostnader påverkar mindre publikationers distributionsmöjligheter
- Att skapa såväl fysiska som digitala möten mellan tidskriftsredaktörer
- Utveckla FSK:s närvaro på nätet, och bland annat skapa en tydligare och bättre informationsbank för våra medlemmar och andra som vill starta en tidskrift. Förbättra dialogen med våra medlemmar och andra intresserade

Totalt sökte vi för dessa projekt 322.500 kronor och beviljades 150 000.

Utöver dessa projekt – som vi räknar som vår basverksamhet – sökte vi ytterligare 423 750 kr för skapandet av ett gemensamt skyltfönster för landets kulturtidskrifter. Detta projekt har vi velat initiera då vi ser en stor brist i infrastrukturen kring kulturtidskrifterna. Ingenstans finns längre en samlad katalog eller någon översiktlig sammanställning över de tidskrifter som finns. Den enda gemensamma platsen där tidskrifterna kan säljas och köpas, tidskriftsbutik.se, brottas sedan länge med stora ekonomiska svårigheter.

Detta har drabbat samtliga tidskrifter, även om de små tidskrifterna med liten ekonomi och som står utanför Tidsams eller Nätverkstan Kulturtidskrifters distributionsnät drabbats mest. Vår plan var att sammanföra vår egen sajt över medlemmar *Kulturtidskrifter.se* med *Tidskriftsbutiken.se*. Tidskriftsbutiken har sedan 1996 tillhandahållit Sveriges alla kulturtidskrifter, dels i en fysisk butik och dels, sedan 2001, i en webbutik. Sortimentet och lagret – med en backlist på över 20.000 tidskrifter – är unikt i hela Norden. Butiken är idag den plattform där flest tidskrifter finns samlade och vi hade hoppats kunna utveckla detta koncept. Tyvärr fick ansökan avslag.

DEN FÖRUNDESRÖKNING kring frågan om ett gemensamt skyltfönster, som vi tidigare fått anslag för och som skulle färdigställts under 2020 har bland annat på grund av pandemin inte blivit helt klar. De delar som är klara innehåller mycket som är intressant, men har också visat sig inte helt svara på de frågor vi initialt hade kring detta. Vi hade planerat fysiska träffar kring rapporten, men dessa har fått skjutas på framtiden. Vi i FSK:s styrelse anser dock fortfarande att behovet av det vi valt att kalla ett gemensamt skyltfönster kvarstår.

Våra projekt – vad vi gjort

Bok- & biblioteksmässan 2020

Som vi alla vet blev det inte någon bokmessa 2020. I och med detta förlorade vi både ett tillfälle att träffas och nätverka och ett viktigt tillfälle att synas.

Ett vanligt år brukar vi tillsammans med Nätverkstan kulturtidskrifter arrangera kulturtidskriftsmontern och det traditionella minglet med quiz en av kvällarna. I montern kan tidskrifterna visa upp sig, och anordna program från scenen.

I samband med Bok & bibliotek i Göteborg brukar vi annonsera i Biblioteksbladet, med en uppmaning till biblioteken att prenumerera på kulturtidskrifter. Trots utebliven fysisk mässa gjorde vi detta även 2020.

Den digitala tidskriftsfestivalen

För att i viss mån kompensera för den uteblivna synligheten under bokmässan planerade vi för sändningar från vad vi först kallade ett ”tidskriftsmaraton” för att ändå ge tidskrifterna en chans att visa upp sig. Under 2020 genomfördes ett första event från Malmö i november (i samarbete med Nätverkstan och Mediaverkstaden i Skåne) och flera är planerade. Marathonet fick namnet *Den digitala tidskriftsfestivalen* och innehöll samtal, uppläsningar och intervjuer samt musikinslag. Medverkande tidskrifter var: Fronesis, Historiskan, Lyrikvännen, Kritiker, Subaltern och Walden. Satsningen fortsätter under 2021. I skrivande stund har omkring 1000 personer tittat på den första sändningen, varav ungefär hälften såg den live.

Kulturtidskriftspriset 2020

En av få saker som var sig någorlunda lik under 2020 var utdelningen av kulturtidskriftspriset. Årets jury utsågs som vanligt av FSK:s styrelse och arbetade sedan självständigt. Som brukligt låter vi juryns geografiska bas flyttas runt i landet och denna gång var det norra Sveriges tur. Jurymedlemmar var: Annika Edlund, Pär Hansson, Elin Anna Labba och Anders Sunna. Pär Hansson representerade juryn vid utdelningen som enligt den nya traditionen sker på Rönnells i Stockholm i oktober.

Tidskriften Balder blev lyckliga vinnare och på plats fanns Jonas Ellerström från Samfundet De Nio som delade ut priset och höll ett anförande.

Pär Thörn, poet och allkonstnär framförde ett specialkomponerat stycke.

Pär Hansson höll ett samtal med de nominerade tidskrifterna som förutom vinnaren Balder var Essä, Galago, Samefolket och Örnen och Kråkan.

På plats på Rönnells var också en publik, om 40 personer. Det var precis på gränsen till då godkända 50 när vi räknade in övriga närvarande. Priset består av 40.000 kronor skänkta av Samfundet De Nio och ett konstverk, denna gång av bildkonstnären Nils Bergendahl.

Sverige, en del av Norden

Som vanligt har vi under året hållit kontakt med våra systerorganisationer i Norge och Finland, främst via mejl. I dagsläget är det dessa två nordiska länder som har etablerade föreningar. (I Finland finns två, Tidskriftscentralen för svenskspråkiga tidskrifter och Kultti som främst organiserar de finskspråkiga.) I Danmark och på Island pågår arbete för att starta nya, då de tidigare av olika skäl inte är aktiva längre.

En av sakerna som ivrigt diskuteras i mejltrådarna är hur och om vi ska fortsätta dela ut *pris till årets Nordiska tidskrift*. Troligen blir det en utdelning vid lämpligt tillfälle under 2021. Priset delades senast ut 2019, till finska Tuli & Savu [eld & rök], då i vår regi i Göteborg. Nominerade till nordiska priset är vinnarna i de respektive nationella tävlingarna. Någonting som på senare år komplicerats av att Kultti enbart utser en bästa tidskrift vartannat år. Hur reglerna ska se ut framöver är ännu inte helt avgjort.

Ytterligare en sak som de finska kollegorna tog upp var *biblioteksstöd* dvs liknande det som tidigare fanns i Sverige där biblioteken kunde få stöd för inköp av tidskriftsprenumerationer, fram till 2010. I Norge finns ett snarlikt stöd och nu skulle finska Kultti ta upp frågan med sitt utbildnings- och kulturministerium. Ett bra exempel på hur vi snabbt kan ge fakta och argument till varandra.

Jonas Ellerström från Samfundet De Nio

Det konkreta planerandet för nästa *Nordiska redaktörsträff* har inletts och vi är självklart med och bidrar med ideér tillsammans med representanter för de andra nordiska länderna. Ett första digitalt möte ägde rum i november. Tanken är att nästa redaktörsträff ska ske i Bergen i november 2021. Samordnar gör som 2019 Nätverkstan.

Den pågående pandemin har haft många tråkiga konsekvenser, men en fördel har varit att vi kunnat ta del av varandras digitala sändningar. Således kunde vi t ex följa med under den norska Tidskriftsdagen som streamades 5 november.

Att undersöka hur ökade portokostnader påverkar mindre publikationers distributionsmöjligheter

Under våren 2020 utgick vi från vårt under hösten 2019 insamlade enkätmaterial och tillfrågade ett flertal tidskrifter respektive tryckerier hur de förhöll sig till prisjusteringarna. Resultatet visade att det kan vara ganska stora skillnader, både i tillvägagångssätt vid utskicken och i pris.

De större tidskrifterna upplevde ingen större förändring efter portohöjningarna då de har specialavtal med sina tryckerier som baseras på antal tryckta ex. De kan alltså förhandla sig till lägre porto.

Ale Tryckteam som trycker många tidskrifter, informerade oss om ett arbetssätt >>

de utarbetat för att kunna erbjuda även tidskrifter med mindre upplagor bra pris. De samlar ihop ett tillräckligt stort antal exemplar som sedan ivägsänds som en ”batch”. Alltså ibland flera olika tidskrifter tillsammans. Detta innebär att alla samtidigt sända tidskrifter får samma priserbjudande som de vars upplaga är större.

Det visade sig vara svårt för oss som förening att komma med generella råd till enskilda tidskrifter, men uppenbart är att det finns pengar att spara genom att undersöka olika utskicksmetoder och att kolla upp olika tryckeriers möjligheter att erbjuda tidskrifterna vägar att kunna ta del av deras avtal med postdistributörer för sina utskick.

Att skapa såväl fysiska som digitala möten mellan tidskriftsredaktörer

Under denna punkt hade vi tänkt att vi skulle anordnat en fysisk redaktörsträff och med utgångspunkt ur denna sedan ev fortsatta träffar digitalt. Men med anledning av både pandemi och ett anslag som blev mindre än vi hoppats kunde detta inte genomföras.

Vi är ändå nöjda med att ha kunnat hjälpa flera tidskrifter att mötas i samband med utdelningen av årets kulturtidskriftspris och att vi tillsammans med våra samarbetspartners under året anordnat hittills en av de planerade digitalt sända ”tidskriftsfestivalerna”.

Här bör också nämnas vår medverkan i förberedelserna för Nordisk redaktörsträff #2.

Utveckla FSK:s närvaro på nätet

Detta är tyvärr en punkt som fått stå tillbaka i brist på tid och medel. Den är dock ett fortsatt prioriterat område då nättillvaron givet pandemin ökat markant i betydelse under det senaste året. Vi behöver uppdatera vår hemsida med bildarkiv, länkar, rörligt material såväl som uppdaterad och utökad text. Vi behöver även göra en grundlig koll över användarvänligheten.

Under hela året fortsatte vi arbetet med *sajten kulturtidskrifter.se*, där föreningens samtliga medlemmar finns representerade. Sidan visar RSS-flöden från de medlemmar som har ett sådant. Samtliga medlemstidskrifter visas upp med individuella presentationssidor som innehåller kontaktuppgifter och anvisningar om hur man gör om man vill prenumerera på tidskriften. Den önskade utökningen av sidans funktionalitet har tyvärr på grund av bristande ekonomi fått anstå.

Vi har också på olika sätt använt våra Facebooksidor för att tipsa och informera våra medlemmar. Även denna verksamhet har stor utvecklingspotential.

Vår övriga verksamhet

Enkät med anledning av pandemin

Som framgår av inledningen till vår verksamhetsberättelse är ett övergripande syfte med Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter att vara en samlad röst för tidskrifterna. För att kunna vara en sådan måste vi ha kunskap och hålla oss à jour med vad våra medlemmar gör och tänker.

Det gångna året präglades för oss alla av coronapandemin. Vi fick svara på en del frågor utifrån, från medier och myndigheter, om hur tidskrifterna drabbats. För att veta mer om vilka konsekvenser pandemin verkligen fått och hur ev stödinsatser nått fram genomförde vi under september en enkät.

Vi fick endast in ett tjugotal svar, men tydligt blev att alla på olika sätt påverkas

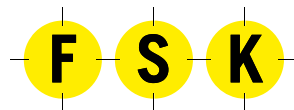
av coronakrisen, men att det, precis som vi i styrelsen trott, var väldigt olika hur det yttrar sig.

För de stora tidskrifterna, med viktiga inkomster från annonser, har intäkterna sjunkit. För de som brukar värva prenumeranter vid olika events, som releaser etc har dessa intäkter sjunkit rejält och kontakten med läsare och eventuella blivande läsare blivit sämre. För några har den sänkta arbetsgivaravgiften betytt en viss lättnad ekonomiskt. Men de allra flesta av de tidskrifter som svarade på vår enkät var mest oroliga på lång sikt. Effekterna av coronan hade inte blivit så tydliga ännu, men alla verkar inställda på att de kommer att kännas av under lång tid framöver.

DET SAMLADE INTRYCKET AV ÅRET är att det fortsatt visat sig att Föreningen för Sveriges Kulturtidskrifter har en viktig funktion att fylla som samlande kraft för och en bro mellan kulturtidskrifterna. Trots att tidskrifterna verkar under mycket olika villkor finns det en hel del som förenar. En övergripande strategi, som inte enbart utgår från de enskilda tidskrifternas unika behov är viktig. Det är också ständigt lika viktigt att synas tillsammans och gemensamt göra oss synliga för en större publik.

FSK:s styrelse:

*Siri Reuterstrand, Anders Bräck, Andreas Engström,
Jonas Gilbert och Hannah Ohlén Järvinen*

Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter
(Org.nr. 897001-5882)
Verksamhetsåret 2020-01-01-2020-12-31